

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
مرکز آموزشی درمانی فارابی

طرح دوره جهت کارورزان پزشکی

بخش روانپزشکی

محتوای آموزشی :

بر اساس کوریکولوم مصوب وزارتخانه

مجری طرح دوره :

دکتر عمران داوری نژاد

سایر همکاران طرح :

دکتر جلال شاکری

دکتر فائزه تاتاری

دکتر حبیب اله خزایی

دکتر وحید فرنیا

فاطمه رضایی نیا

زهرا نوری

((ساختار کلی دوره))

نام درس : روانپزشکی

۱- **تعریف دوره :** برنامه آموزش ضروری مقطع کارورزی بخش روانپزشکی جهت دانشجویان پزشکی .

۲- **طول دوره :** حداقل یک ماه .

۳- **مدت زمان ساعات مفید آموزش در طول دوره :** حداقل زمان حضور دانشجویان در بخش های بالینی از ساعت ۸ صبح لغایت ۱۲/۳۰ ظهر و ۶ روز در هفته از شنبه تا پنجشنبه می باشد .

۴- **هدف کلی دوره :** کسب دانش ، نگرش و مهارت لازم در زمینه بیماری ها روانپزشکی و بهداشت روان هم چنین تشخیص و درمان بیماریهای روانپزشکی و توانایی ارجاع بیماران به سطوح تخصصی توسط کارورزان روانپزشکی می باشد .

ه- شرح وظایف کارورزان پزشکی :

۱- در اولین روز دوره آموزشی در کلاس توجیهی که توسط دستیار مسئول کارورزی و کارشناس آموزش گروه تشکیل می گردد آنان با برنامه های آموزشی و مقررات بخش آشنا و اهداف آموزشی برای آنان تبیین و در گروه های مختلف تقسیم می گردند .

۲- در روزهای شنبه ،دوشنبه ،چهارشنبه گزارش صبحگاهی از ساعت ۹/۳۰-۸ روزهای یک شنبه ژورنال کلاب / گراند راند / گزارش موردی به صورت چرخشی از ساعت ۹/۳۰ - ۸ برگزار می شود .

۳- راند بخش در روزهای شنبه ،دوشنبه ،چهارشنبه توسط یکی از اساتید از ساعت ۹/۳۰-۱۱/۳۰ برگزار و کارورزان با نحوه تشخیص ، درمان و پیگیری بیماران بستری آشنا می شوند .

۴- در روزهای یکشنبه به جای راند درمانگاه آموزشی برگزار می گردد ،که در درمانگاه آموزشی یک الی دو بیمار سرپایی بررسی و دانشجویان با نحوه مصاحبه ،تشخیص ، درمان و پیگیری بیماران سرپایی آشنا می شوند .

۵- حضور در درمانگاه و آشنایی با بیماران سرپایی ، انجام مصاحبه ، تشخیص ، درمان و آموزش بیماری(نوع بیماری) به بیمار و خانواده یکی دیگر از وظایف اصلی کارورزان است و در درمانگاه کارورز عملاً خود درمان بیماران را برعهده می گیرد .

۶- شرکت در بخش الکتروشوک درمانی در روزهای پنج شنبه که کارورز با نحوه انجام ECT چگونگی مدیریت بیمار آشنا می شود .

۷- هر کارورز در طول دوره یک ماهه خود باید دو روز(از ساعت ۱۲-۸) در مرکز جامعه نگر و دو روز در مرکز محمد کرمانشاهی حضور داشته باشد .

(حضور کلیه دانشجویان پزشکی در برنامه های فوق الزامی می باشد) .

۶- مقررات مربوط به حضور و غیاب :

غیبت : عدم حضور کارورزان در ساعات آموزشی بدون کسب اجازه و اطلاع قبلی غیبت محسوب می گردد .

مرخصی : کسب اجازه بصورت کتبی از مدیر گروه و با هماهنگی مسئول آموزش کارورزی مرخصی محسوب می شود .

• به ازای هر یک روز غیبت ، یک نمره از نمره کارورزی کسر می گردد .

• ساعات غیبت در بخش نباید از $\frac{1}{10}$ ساعت بخش تجاوز کند در غیراینصورت نمره دانشجو صفر منظور خواهد شد .

• مجموعه مرخصی کارورز ۲ روز در ماه می باشد .

نحوه حضور و غیاب : امضاء ورود و خروج کارورز در دفتر حضور و غیاب در واحد آموزش مرکز به صورت روزانه ثبت می گردد .

۷- وظایف حرفه ای و اخلاقی کارآموزان :

- برقراری ارتباط مناسب با بیمار و همراهان او
- کسب اجازه از بیمار برای مصاحبه و انجام معاینه
- احترام گذاشتن به بیمار
- نصب کارت شناسایی حاوی مشخصات
- وضعیت ظاهری آن ها با شئون حرفه ای پزشکی مطابقت داشته باشد
- به اساتید ، همکاران ، پرسنل و مسئولین احترام بگذارند
- کسب تجربه در گرفتن شرح حال صحیح و جامع از بیماران
- کسب تجربه در مصاحبه با بیماران
- اخذ صحیح شرح حال کامل بالینی و ثبت آن در پرونده در اورژانس و درمانگاه و بخش ها با نظارت دستیاران و اساتید
- ثبت دقیق خلاصه پرونده بیماران هنگام ترخیص
- آشنایی با ارزش ثبت مستندات در پرونده بیماران
- مطالعه دقیق بیماران از رفرنس های معرفی شده توسط اساتید بخش
- انجام تکالیف دیگر به تشخیص اساتید و دستیاران
- انجام کشیک ها براساس تعداد کارورزان و نیاز بیمارستان

۸- پیامد مورد انتظار (Out Comes) از برنامه آموزشی کارورزان :

الف - در حیطه دانش :

- دانش نظری مصاحبه با بیمار ، ارزیابی خطر ، اصول تشخیص افتراقی و برنامه درمانی .
- اورژانسهای روانپزشکی و اطلاع از نحوه مراقبتهای اولیه و اصول درمان .
- تأثیر متقابل عوامل ، زیست شناختی ، روانشناختی و اجتماعی و معنوی را با هم بر بیماریها
- بیماری های رایج روانپزشکی در کشور و شیوع آنها
- برنامه های بهداشت روان ایران و نحوه ارائه آن ها
- موارد ارجاع به سطوح تخصصی و اصول مشاوره را در حیطه اختلالات روانپزشکی

ردیف	عنوان و محتوای آموزشی (جهت کارورزان پزشکی)
۱	بتواند کلیات روانپزشکی و بهداشت روان و طبقه بندی های رایج در روانپزشکی را تعریف و لیست کند .
۲	قادر باشد یک مصاحبه ساختار یافته همراه با تکنیک های مصاحبه را انجام دهد .
۳	بتواند رشد روانی و چرخه طبیعی زندگی را بشناسد و تعریف کند .
۴	توانایی تشخیص مسائل روانپزشکی در بیماری های جسمی را کسب نماید .
۵	توانایی تشخیص مشکلات جسمی در بیماری های روانی را کسب نماید .
۶	توانایی تشخیص انواع اختلالات خواب را کسب و توانایی درمان های (دارویی و غیردارویی) مختلف را بدست آورد .
۷	بتواند انواع اختلالات شخصیتی را شناسایی و تشخیص دهد و در مانهای ابتدایی و مدیریت کنترل آنها را بدست آورد
۸	بتواند مراحل مختلف اختلالات جنسی شامل (چرخه طبیعی و اختلالات کارکردی) را شناسایی و درمانهای دارویی و غیر دارویی آنها را بداند .
۹	بتواند انواع و علائم اختلالات خلقی شامل (اختلال افسردگی عمده ، اختلال افسرده خوبی ، اختلال خلقی دوقطبی ، سوگ و فقدان ، اختلال تطابق ، اختلال پیش قاعدگی ، اختلال افسردگی و پسیکوز پس از زایمان) را بیان کند و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را بداند .
۱۰	بتواند اختلال اضطرابی و انواع آن شامل (اختلال وسواسی جبری ، اختلال اضطرابی منتشر ، اختلال هراس ، اختلال ترس ، اختلال استرس پس از سانحه) را تعریف کند و علائم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را فهرست نماید .
۱۱	بتواند اختلالات اسکیزوفرنی و سایر اختلالات پسیکوتیک شامل (اسکیزوفرنی ، Brief Psychotic Disorder اختلال هذیانی) را تعریف کند و علائم ، سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را فهرست نماید .
۱۲	توانایی شناسایی مواد شایع ، علائم سوءمصرف ، اعتیاد مواد و ترک را داشته باشد و در مورد پیشگیری ، درمانهای دارویی ، غیر دارویی و اجتماعی توانایی لازم را کسب نمایند .
۱۳	بتواند انواع و علائم اختلالات سوماتوفورم شامل (اختلال جسمانی سازی ، اختلال تبدیلی ، اختلال بدشکلی بدن ، اختلال خود بیمار انگاری) را تعریف و توصیف کند و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی ، تدابیر درمانی دارویی و غیر دارویی هر یک را فهرست نماید .
۱۴	بتواند اختلالات شناختی شامل (دمانس و دلیریوم) را شناسایی و درمانهای دارویی و غیردارویی آن ها را بداند .
۱۵	قادر باشد اورژانس های روانپزشکی شامل (خودکشی و دگرکشی ، ارزیابی عوامل خطر) را بشناسد و جهت درمان آنها برنامه ریزی مناسب را ارائه دهد .
۱۶	بتواند انواع و علائم مربوط به اختلالات روانپزشکی کودک و نوجوان شامل (اختلال بیش فعالی کم توجهی ، اختلال سلوک ، اختلال تیک ، بی اختیاری ادرار و بی اختیاری مدفوع ، عقب افتادگی ذهنی) را بیان کند و سبب شناسی ، تشخیص افتراقی ، پیش آگهی و تدابیر درمانی دارویی و غیردارویی هر یک را فهرست نماید .

ب - حیطه مهارت

(۱) توانایی مصاحبه بالینی :

- مهارت گوش دادن موثر و ارتباط مناسب با بیمار در گروه‌های سنی مختلف .
- مهارت دریافت پیام های کلامی و غیرکلامی.
- توانایی همدلی و ارتباط بدون قضاوت با بیمار .
- توانایی کنترل بیماران اورژانسی .
- مدیریت بیمارانی که با پرخاشگری و رفتارهای خطرناک به اوژانس مراجعه می کنند و یا در بخش ها دچار پرخاشگری و رفتار های آسیب رسان می شوند .
- توانایی تجویز منطقی و درست داروهای روانپزشکی برای بیماران .
- توانایی شناخت عوارض دارویی و درمان مناسب آنها .
- توانایی پیگیری صحیح و درست بیماران .
- توانایی ارتباط مناسب با خانواده بیمار و دادن اطلاعات لازم به آنها در خصوص بیماری
- توانایی ارتباط مناسب با بیمار و دادن اطلاعات لازم به او در مورد بیماری .
- توانایی اخذ شرح حال دقیق – طرح تشخیص های افتراقی و درمانی .

ج - در حیطه نگرش :

- نگرش مناسب نسبت به بیماران بعنوان یک انسان ارزشمند و نگرش مناسب به بیماری های روانی همانند سایر بیماری های طبی
- نگرش زیستی روانشناختی اجتماعی معنوی نسبت به بیماری ها پیدا کند .
- نگرش صحیح نسبت به پیش آگهی بیماری ها و عود آنها و پاسخ به درمانهای دارویی و غیردارویی پیدا کند .
- نگرش و توان لازم نسبت به رازداری و حفظ اسرار بیماران پیدا کند .

۹- روش های عمده آموزش کارآموزان در بخش روانپزشکی :

- ۱- آموزش در بالین بیماران بستری در بخش در حضور اساتید و دستیاران
- ۲- آموزش در درمانگاه تخصصی به صورت سرپایی در حضور اساتید و دستیاران
- ۳- آموزش در گزارش صبحگاهی (M.R)
- ۴- آموزش در کلاس های روزانه
- ۵- آموزش در کلاس های کنفرانس ، گراند راند ، ژورنال کلاپ
- ۶- آموزش در راند عمومی اساتید
- ۷- خود یادگیری (اخذ شرح حال ، معاینه و مطالعه شخصی)
- ۸- آموزش در کشیک ها زیر نظر دستیاران
- ۹- آموزش در درمانگاه آموزشی زیر نظر اساتید

۱۰- روش های ارزیابی :

- ۱- ارزیابی کتبی که شامل ۱۲ نمره (سوالات تستی و تشریحی) .
- ۲- ارزیابی توسط اساتید که شامل ۶ نمره و بصورت امتحان عملی برگزار می شود.
- ۳- دو نمره مربوط به حضور و غیاب ؛ (حضور منظم در برنامه های آموزشی و درمانی)

۱۱- منابع امتحانی :

- Pocket Handbook of clinical psychiatry ۵th edition ۲۰۱۰

- منابع اضافی جهت مطالعه بیشتر شامل :

۱. کلیات روانپزشکی و بهداشت روان و طبقه بندی رایج در روانپزشکی ، مبحث رشد و چرخه طبیعی زندگی
۲. Synopsis